

Завдання з української мови

для вступу до 10-го класу універсального профілю НВК №157

1. Апостроф треба писати в усіх словах у рядку

- А міжз..їздівський, моркв..яний, в..язкий, ластів..ятко
- Б узмор..я, супер..яхта, св..ятенниця, солов..ятко
- В хлоп..яцтво, розм...якшити, р..ятувальник, стрем..янка
- Г трав..янистий, узголов..я, рум..янитися, сором..язливо

2. Апостроф НЕ ТРЕБА писати в усіх словах у рядку

- А полум..я, св...ященний, подвір..я, сузір..я
- Б тьм..яний, медв..яний, зор..яний, цв..ях,
- В солов..ї, пів..яру, в..язати, довір..я
- Г кур..єр, зв..язок, кров..ю, м..язи

3. М'який знак треба писати в усіх словах у рядку

- А сторон..ці, винос..те, глян..те, близ..кість
- Б тихен..ко, камін..чик, виход..те, нян..ці
- В будівел..ний, різ..бяр, читал..ня, людс..кість
- Г люд..ми, учител..ський, сяд..те, мен..ший

4. У всіх словах НЕ ТРЕБА писати м'який знак у рядку

- А п'ят..сот, тон..ший, нен..чин, суц..віть
- Б перевір.., різ..бяр, куз..ня, гіл..ці
- В степ.., кров.., піс..ня, мен..ший
- Г сторін..ці, війс..ко, в ополон..ці, вріж..те

5. Літеру *e* треба писати в усіх словах у рядку

- А вес..ленький, с..стриця, в..черяти, т..гренья
- Б вер..скливо, ст...бло, х..зування, хр..стини
- В печ..риця, п..ленати, товст..лезний, в..рескнути
- Г п..чаль, спост..рігати, хв..линочка, в..люровий

6. Літеру *и* треба писати в усіх словах у рядку

- А кр..тичний, черв..нь, віт..рець, зл..денний
- Б кр..ло, хв..лювати, л..сиця, св..тина
- В мереж..во, тепл..ця, вул..чка, в..личезний
- Г фіз..ка, п..ріг, кр..вий, мар..во

7. З подвоєними літерами треба писати всі слова в рядку

- А жит..єпис, безсмерт..я, туман..ий
- Б буквен..ий, л..ється, блажен..ий
- В Іл..я, соколин..ий, від..ати
- Г колос..я, священ..ий, роз..броїти

8. НЕ ТРЕБА позначати подвоєння приголосних на письмі в усіх словах у рядку

- А безголос..я, видан..я, доч..ин, загребел..я, надпліч..я
- об..ризкати, збіж..я, безпам'ят..я, залізач..я, вил..яти
- В конюшин..ий, обід..я, ов..а, затиш..я, бов..аніти
- Г шален..ий, розкуйовджен..ий, індичен..я, дореформен..ий

9. Усі слова треба писати з префіксом *с-* у рядку

- А (з,с)качати, (з,с)плетений, (з,с)цідити, (з,с)тулити
- Б (з,с)кип'ятити, (з,с)триматися, (з,с)характеризувати, (з,с)питати
- В (з,с)плутаний, (з,с)киснути, (з,с)чесаний, (з,с)формований
- Г (з,с)кидати, (з,с)пустити, (з,с)цілити, (з,с)фотографувати

10. Усі слова треба писати з префіксом *при-* в рядку

- А пр..міський, пр..чинити, пр..мирний
- Б пр..біднюватися, пр..славний, пр..везений
- В пр..солодити, пр..солодкий, пр..сісти
- Г пр..тихнути, пр..бережний, пр..буток

11. Спрощення в групах приголосних позначається на письмі в усіх словах у рядку

- А щотиж..ня, доблес..ний, учас..ник, захис..ник
- Б корис..ний, буревіс..ник, со..нце, компос..ний
- В проїз..ний, безрадіс..ний, пес..ливий, капослшй
- Г мес..ник, хвас..ливий, хрес..ний, чес..ний

12. Спрощення НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ в усіх словах у рядку

- А облас..ний, ненавис..ний, добросовіс..ний, запіз..нитися
- Б кіс..лявий, пес..ливий, хвас..нути, хворое..няк
- В сер..це, кількіс..ний, наїз..ниця, проїз..ний
- Г корис..но, надшвидкіс..ний, со..нце, неякіс..ний

13. В усіх словах іншомовного походження треба писати літеру *и* в рядку

- А канд..дат, к..парис, пр..оритет, ш..рма
- Б ц..трина, прес..нг, пеніц..лін, ц..ліндр
- В р..туал, реж..м, опт..ка, зен..т
- Г серпант..н, верн..саж, екзот..ка, клас..ка

14. Треба писати одну букву в усіх словах іншомовного походження в рядку

- А ем..ігрант, іммігрант, ас..амблея, беллетристика
- Б ім..унітет, кол..екція, дискус..ія, кол..ектив
- В ім..ітація, гол..андка, ак..уратний, ак..умуляція
- Г епіграм..а, ін..овація, бюл..етень, ак..омпанемент

15. В усіх словах іншомовного походження треба писати апостроф у рядку

- А вар..ете, ад..ютантство, Аліг..ері, ар..єргард
- Б бар..єр, ад..юнкт, б..юджет, ад..ектив
- В суб..єктвно, б..юрократ, інтерв..ю, миш..як
- Г кеш..ю, комп..ютер, б..ювет, ф..юзеляж

16. В усіх словах іншомовного походження треба писати м'який знак у рядку

- А ал..труїзм, спектакл.., Сал..вадор, вар..ете
- Б Сал..ері, барел..єф, скал..пель, об..єктивний
- В ал..фа-промені, сал..то, бел..етаж, ател..є
- Г ал..тернатива, Рузвел..т, бандерол.., п..єдестал

17. Усі слова треба писати разом у рядку

- А важко/атлет, генерал/губернатор, пів/аркуша
- Б пів/відра, лісо/степ, земле/трус
- В біо/поле, пів/дня, сон/трава
- Г Говоче/сховище, пів/Києва, вельми/шановний

18. Усі слова треба писати через дефіс у рядку

- А науково/технічний, всесвітньо/відомий, світло/коричневий
- Б синьо/зелений, воєнно/стратегічний, російсько/український
- В національно/визвольний, жовто/гарячий, кисло/солодкий
- Г історико/культурний, синьо/окий, військово/спортивний

19. Узагальнювальне слово стоїть після однорідних членів у реченні (розділові знаки пропущено)

А І шум гаїв і шелест нив усе було благословенне.

Б Усе знайоме і рідне в душі і криниця в саду і червона калина.

В От і маю куточок раю ліс та річка та зелен луг.

Г Здавалось все і ліс і я сама і це багаття в заграву злилося.

20. Перед першим сурядним сполучником *і*, що з'єднує однорідні члени, треба ставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Чують люди і гори і ліс як легенду несуть журавлі.
- Б Благословенні сходження і прірви і славен рідний і нищівний край!
- В Славлю я село коня і плуг час оранки і урожаю.
- Г Були і докори і муки і ревності і вірші розпачем наліті.

21. Між частинами складносурядного речення НЕ ТРЕБА ставити коми в рядку (розділові знаки пропущено)

- А Світ навкруг простий і звичний і усміх стелиться над ним.
- Б Заснули верби на облозі і вітер задрімав.
- В Ранок був надіями багатий і обрій цвів трояндно пелехатий.
- Г Перед вікном шумлять тополі і захід сонця мов кривава рана.

22. Між частинами складносурядного речення треба поставити кому в рядку (розділові знаки пропущено)

- А Тільки в лісах шумів вітер і безкраїм проваллям хиталася темрява.
- Б Благословенними є сходження і прірви. і славен рідний і нищівний край.
- В Десь тугу вітром занесло і щастя розлилось без краю.
- Г Сьогодні день підносить здивування гасло і Світ незвичний кружляє як птах.

23. Між частинами складносурядного речення треба поставити гире в рядку (розділові знаки пропущено)

- А Дощик перестав і все навколо посвіжішало заблищало.
- Б Іду у поле навпрошки а жито теплим хлібом дише.
- В Вже червоніють помідори і ходить осінь по траві.
- Г Віра спинилася біля жінки і вони обидві обнялися.

24. Підрядну частину до головної приєднує сполучне слово в реченні

- А *Щоб* зробити досконалыми громадян, їх мають виховувати філософи.
- Б *Якщо* ви любите пісні, запрошуйте у гості птаство.
- В *Хоч* яка відділяє нас даль, радість та ж і та сама печаль.
- Г Птах, *який* співав у верховітті, вмовк.

25. Виділене слово НЕ Є членом речення в рядку

- А Дніпро починається з краплі, *якою* зоря нап'ється.
- Б Без пояснення учні здогадалися, *як* працює прилад.
- В Україна моя починається там, *де* туга моя кінчається.
- Г *Як тільки* за Дніпром виткнулося сонце, у Січі вистрелила гармата.

26. Правильно поставлено розділові знаки в складнопірядному реченні

- А Поезія — експромт грози улітку коли, здолавши больовий поріг, мелодія калинової вітки тремтить і пахне на устах моїх.
- Б На тоненьких гілках надії, які завжди зеленіють у моїй душі, спочиває сьогодні лазорівка — голуба синиця, щоб завтра податись у мандри.
- В Спасибі тобі, сину, за квітки, яким ти долю дарував крилату за незабудки, ряст і нагідки, що в піднебессі вміють щебетати.
- Г Навівши скрізь на гобелені лад, весна під зорями поклалась спати бо завтра знов за голубий верстат, щоб гобелен свій ще раз переткати!

27. Складним із сурядним і пірядним зв'язком є речення

- А Не зневірся, не впади у відчай: вир не вкрутить, хвиля не знесе.
- Б Нараз відступив неспокій, який хвилину тому обпік серце, і думки полинули, немов звільнені з клітки птиці.
- В Якщо не можна вітер змалювати, прозорий вітер на ясному тлі, змалюй дуби, могутні і крислаті, котрі од вітру гнуться до землі.
- Г Вже вечір тіні склав у стоси, за обрій котиться курай, і дальні пахнуть сінокоси, і дальній пахне рідний край.

28.Складним зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язком є речення

- А Нехай минуть віки, тисячоліття, а жінка та, що вперше хліб спекла, залишиться безсмертною у світі.
 Б Прийшла пора — і тільки осінь знає, яка за нею випаде зима.
 В Стужі минуться, і трави проб'ються, цвітом дерева у небо зметнуться; лад у господі і на городі, спокій і мир на душі і в природі.
 Г Прилинь додому в солов'їний день, хай зрозуміє тут твоя дитина: до дідових і бабиних пісень подібна дуже мова солов'їна.

29.Правильно оформлено цитату в реченні

- А Хемінгвей відзначав, що мистецтво — це: «архітектура, а не мистецтво декоратора, і часи бароко минули».
 Б «Щоб шанувати, треба мати талант», — писав Григор Тютюнник, — «щоб заздрити, таланту не треба».
 В У вірші М. Вороного «Коли ти любиш рідний край» активна громадянська позиція є складовою поняття краси:
     Коли в огонь живої мови
     Чуття святого надаси,
     Ти станеш лицарем краси,
     І визволення, і любові.
 Г Повчальним є застереження науковця: «треба виховувати молодь так, щоб вона могла захищати права свого народу».

30.Простим є речення (розділові знаки пропущені)

- А Сутеніє настає тихий вечір.
 Б Війне вітром з заходу запініться звихриться синє море.
 В Моя весна ніколи не забуде того дарунку що весна дала.
 Г Серце заб'ється частіше збудить бентежний рій думок.

31.Доберіть приклади до кожного типу складного речення

<i>Тип речення</i>	<i>Приклади</i>
1 складносурядне	А Розумію: це щастя, але, знаєш, воно не для мене.
2 складнопідрядне	Б Ніч за вікном, та не хочеться спати.
3 безсполучникове	В Вулиці вже нема, вона була колись.
4 складне з різними видами зв'язку	Г Користуючись теплом, старі жінки і чоловіки сиділи коло воріт на лавах, плетучи тиху розмову. Д Мені сняться холодний сон, що навколо вічні льоди, крижаний зимовий полон.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

32.Установіть відповідність

<i>Вид підрядного речення</i>	<i>Приклади</i>
1 означальне	А Адже матінка недурно казали, що світ не без добрих людей.
2 з'ясувальне	Б Було так тихо, що навіть шелест листя на ясені здавався великим шумом.
3 наслідку	В Моря перелетиш і не впадеш, допоки буде в серці рідна мова.
4 часу	Г На небі збиралися великі хмари, так що можна сподіватися дощу. Д Англія — перша неслов'янська країна, де з'явилися переклади українських дум.

33 Установіть відповідність

<i>Вид підрядного речення</i>	<i>Приклади</i>
1 міри і ступеня	А Ніяка держава не буде сильною, якщо не виконуються її закони.
2 з'ясувальне	Б Ніколи серце не заплаче, бо все обернеться на спів.
3 причини	В Я завтра їду в Україну, яку покинув так давно.
4 умови	Г Поети кажуть, що їм ні про що писати. Д Чим вище зводиться сонце, тим воно меншає

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

34. Установіть відповідність (розділові знаки при прямій мові пропущено)

<i>Схеми речень</i>	<i>Приклад</i>
1 А: «П!» — а.	А Не вірили, сміялися, глумилися Ото придумав: серед степу — гай!
2 А: «П!»	Б Кажу Не забуду ніколи! а вітер шумить: не клянись.
3 «П, — а, —п».	В Тільки любов — захист од тиранів зірницею спалахнуло в Платоновій голові.
4 «П», — а.	Г А він востаннє мовив Мила! й на квіти глянув край стола. Д Ні, не клич мене, весно казала я їй не чаруй і не ваб надаремне.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

35. З'ясуйте, яким членом кожного з речень є неозначена форма дієслова

<i>Схеми речень</i>	<i>Приклад</i>
1 підмет	А Поїдемо <i>поговорити</i> з лісом
2 додаток	Б <i>Жити</i> – Вітчизні служити.
3 означення	В Ніяка аптека не може <i>змагатися</i> з природою.
4 обставина	Г Стихія перешкодила піратам <i>здійснити</i> їх план. Д Здатність <i>орієнтуватися</i> в довіллі властива людині спостережливій.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

36. З'ясуйте причину вживання тире.

<i>Схеми речень</i>	<i>Приклад</i>
1 перед узагальнювальним словом	А Промчали хлопці... загула бруківка.
2 між підметом і присудком	Б Слово... прізвище думки тепер.
3 в неповному реченні	В у мене жодних претензій нема до Долі...моєї обраниці.
4 між частинами складного речення	Г А поки що... ні просвітку, ні дня. Д Мій прадід, і пра-прадід, і пра-пра...усі ідуть за часом, як за плугом.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

37.Перебудуйте подане речення:

1) на просте з однорідними присудками;

2) на складнопідрядне.

Вийшовши на вулицю, я зрадів теплому вітерцю та ясному сонцю.

---

38. Розставте розділові знаки, виконайте повний синтаксичний розбір речення.

Дивись де сонце умивалось там стільки крапель золотих кульбабиних в траві
зосталось що й небо мружиться від них.
